

DECYZJA URZĘDU NADZORU EFTA**NR 357/15/COL****z dnia 23 września 2015 r.****o zamknięciu formalnego postępowania wyjaśniającego w sprawie pomocy państwa na rzecz Sandefjord Fotball AS (Norwegia) [2016/906]**

URZĄD NADZORU EFTA („URZĄD”),

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym („Porozumienie EOG”), w szczególności jego art. 61 oraz protokół 26 do tego porozumienia,

uwzględniając Porozumienie między państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości („porozumienie o nadzorze i Trybunale”), w szczególności jego art. 24,

uwzględniając protokół 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale („protokół 3”), w szczególności jego część II art. 7 ust. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. FAKTY**1. Procedura**

- (1) Po otrzymaniu skarg i informacji na temat rynku w dniu 31 października 2013 r. Urząd powiadomił władze norweskie o zarzutach dotyczących pomocy państwa przy finansowaniu budowy nowego stadionu piłkarskiego w Sandefjord (dokument nr 686574). W ramach tej samej wymiany pism Urząd zwrócił się o przekazanie informacji na temat domniemanego środka pomocy, które władze norweskie dostarczyły w dniu 29 listopada 2013 r. (dokumenty nr 691773 i 691774).
- (2) W dniu 16 stycznia 2014 r. Urząd zwrócił się do władz norweskich o przekazanie dalszych informacji (dokument nr 694963); władze norweskie przekazały te informacje w dniu 14 lutego 2014 r. (dokument nr 699518).
- (3) W oparciu o posiadane informacje w dniu 22 października 2014 r. Urząd przyjął decyzję nr 444/14/COL o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w sprawie pomocy państwa na rzecz Sandefjord Fotball AS i zwrócił się do władz norweskich o przekazanie uwag. Decyzja została opublikowana w Dzienniku Urzędowym w dniu 15 stycznia 2015 r., przy czym osoby trzecie mogły przekazać swoje uwagi w terminie miesiąca od daty publikacji decyzji.
- (4) Termin na przekazanie uwag przez władze norweskie został przedłużony do dnia 23 grudnia 2014 r. – władze norweskie przekazały swoje uwagi w tym dniu (dokumenty nr 733899–733901). Urząd nie otrzymał żadnych innych uwag.

2. Beneficjent – Sandefjord Fotball AS

- (5) Klub piłkarski Sandefjord Fotball to związek założony w 1998 r. na podstawie umowy o współpracy zawartej między dwoma największymi klubami piłkarskimi w regionie Sandefjord, tj. między Sandefjord Ballklubb i IL Runar. Kluby nawiązały współpracę w celu stworzenia zawodowej drużyny piłkarskiej w regionie Sandefjord, która miałaby szansę awansować do najwyższej piłkarskiej klasy rozgrywkowej w Norwegii.
- (6) Sandefjord Fotball AS jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiedzialną za prowadzenie zawodowej drużyny piłkarskiej („pierwszej drużyny”) (¹). Współpraca między klubem Sandefjord Fotball a Sandefjord Fotball AS odbywa się na warunkach określonych przez Norweski Związek Piłki Nożnej. Klub prowadzi dodatkowo amatorską drużynę piłkarską i piłkarską drużynę juniorów. Klub organizuje również piłkarskie szkoły letnie oraz regionalne zawody piłkarskie dla młodych amatorów

(¹) Dodatkowe informacje na temat beneficjenta można uzyskać, zapoznając się z treścią decyzji nr 444/14/COL.

3. Opis środka

3.1. Kontekst

- (7) Do 2007 r. pierwsza drużyna klubu Sandefjord Fotball korzystała z będącego własnością gminy stadionu w Bugårdsparken w celu odbywania treningów i rozgrywania meczów. Wspomniany stadion nie spełniał jednak wymogów Norweskiego Związku Piłki Nożnej mających zastosowanie do klubów rozgrywających mecze w najwyższej klasie rozgrywkowej. Oszacowano, że koszt przebudowy istniejącego stadionu wyniesie około 40 mln NOK, przy czym gmina Sandefjord nie była skłonna przeprowadzić inwestycji opiewającej na taką kwotę.

3.2. Budowa nowego stadionu

- (8) W 2005 r. gmina Sandefjord i spółka Sandefjord Fotball AS odbyły rozmowy dotyczące możliwości wybudowania nowego stadionu. Gmina zgodziła się udostępnić potrzebne grunty, a spółka Sandefjord Fotball AS zobowiązała się do pokrycia kosztów budowy stadionu i do zarządzania stadionem.
- (9) Gmina pozyskała szereg działek w regionie Pindsle – łączny koszt nabycia tych działek wynosił około 3,7 mln NOK. W momencie ich nabycia grunty były sklasyfikowane jako użytki rolne. Decyzja gminy z dnia 6 września 2005 r. zatwierdzająca nabycie działek przewidywała zmianę przeznaczenia gruntów poprzez przeznaczenie ich na działalność gospodarczą oraz obowiązek wybudowania na nich stadionu. W nowym planie zagospodarowania przestrzennego grunty zostały podzielone na dwie części: działka 152/96 uzyskała przeznaczenie mieszane, pod budowę stadionu i na działalność gospodarczą, natomiast działka 152/97 została przeznaczona na działalność gospodarczą. Następnie na mocy umowy z dnia 28 listopada 2006 r. obydwie działki zostały przekazane jednostkom, w których Sandefjord Fotball AS posiadał całościowy udział: działka 152/96 została przekazana Sandefjord Fotball Stadion AS, a działka 152/97 Sandefjord Fotball Næring AS.
- (10) Zgodnie z treścią umowy spółka Sandefjord Fotball AS była odpowiedzialna za pozyskanie środków finansowych niezbędnych do wybudowania stadionu. Oszacowano, że koszty realizacji projektu budowy stadionu wyniosą 110 mln NOK. Spółka Sandefjord Fotball AS zobowiązała się do wniesienia wkładu w wysokości 70 mln NOK ze swoich funduszy własnych oraz ze środków pozyskanych od inwestorów zewnętrznych, ze środków pochodzących z zysków ze sprzedaży praw do nazwy itd., a także do zaciągnięcia pożyczki w celu pozyskania brakujących 40 mln NOK. Spółka Sandefjord Fotball AS zamierzała pokryć część swojego wkładu poprzez sprzedaż działki przeznaczonej na działalność gospodarczą (działki 152/97) spółce Pindsle Property AS.
- (11) Poza zobowiązaniem do wybudowania stadionu w umowie ustanowiono również szereg innych obowiązków. W szczególności spółka Sandefjord Fotball AS zobowiązała się do przeprowadzenia robót drogowych wokół terenu stadionu oraz do pokrycia kosztów związanych z zaprzestaniem użytkowania starego stadionu, uwzględniając koszty prac remontowych.
- (12) Wkrótce po podpisaniu umowy spółka Pindsle Property AS przejęła za 40 mln NOK udziały w spółce Sandefjord Fotball Næring AS będącej właścicielem działki 152/97. Przed sprzedażą udziałów nie przeprowadzono wyceny spółki.
- (13) Budowa nowego stadionu zakończyła się w lipcu 2007 r., a jej łączny koszt wyniósł 110 mln NOK⁽¹⁾. Poza płytą boiska i trybunami na stadionie znajduje się również szereg innych obiektów, takich jak bieżnia, centrum fitness i sale konferencyjne. Obiekty te są wynajmowane nieodpłatnie innym organizacjom (głównie amatorskim organizacjom sportowym).

3.3. Późniejsza sprzedaż stadionu

- (14) W 2009 r. spółka Sandefjord Fotball AS znalazła się w trudnej sytuacji finansowej. Klub zdecydował, że pozyska niezbędne fundusze, sprzedając Sandefjord Fotball Stadion AS (spółkę będącą właścicielem stadionu i przyległych nieruchomości położonych na działce 152/96) spółce Pindsle Property AS. W tym przypadku zgodnie z prawem norweskim spółka musiała zostać wyceniona przez przedsiębiorstwo będące osobą trzecią, ponieważ kilka osób zasiadało jednocześnie w zarządzie klubu i w zarządzie spółki Pindsle Property AS oraz posiadało udziały zarówno w spółce, jak i w spółce Pindsle Property AS.
- (15) Zgodnie z treścią ekspertyzy z dnia 6 kwietnia 2009 r. wartość spółki Sandefjord Fotball Stadion AS wyniosła od 14 mln NOK do 16 mln NOK. Spółka została sprzedana w dniu 9 czerwca 2009 r. za 15 mln NOK.

(1) Władze norweskie potwierdziły, że pierwotna inwestycja wyniosła 110 mln NOK. Klub zainwestował jednak później kolejne 17 mln NOK w elementy wyposażenia i w sprzęt, głównie w formie pracy wykonanej przez członków klubu („dugnadsarbeid”).

4. Decyzja o wszczęciu postępowania

- (16) W dniu 22 października 2014 r. Urząd wydał decyzję nr 444/14/COL o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w sprawie pomocy państwa na rzecz Sandefjord Fotball AS.
- (17) W swojej decyzji Urząd sformułował wstępny wniosek, zgodnie z którym przekazanie gruntów spółce Sandefjord Fotball AS stanowiło pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG. Urząd uznał w szczególności, że przekazanie gruntów odbyło się za cenę niższą od wartości rynkowej zarówno działki 152/96 (o przeznaczeniu mieszanym, pod budowę stadionu i na działalność gospodarczą), jak i działki 152/97 (przeznaczonej na działalność gospodarczą).
- (18) Ponieważ władze norweskie nie przedstawiły żadnych uwag dotyczących oceny zgodności, Urząd wyraził swoje wątpliwości w kwestii tego, czy wspomniany środek można uznać za zgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG.

5. Uwagi władz norweskich

- (19) Pismem z dnia 23 grudnia 2014 r. (dokumenty nr 733899–733901) władze norweskie przekazały swoje uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania.

5.1. *Transakcja nie zawiera elementu pomocy państwa*

- (20) W swoich uwagach władze norweskie argumentują, że przekazanie gruntów spółce Sandefjord Fotball AS przez gminę Sandefjord nie wiązało się z udzieleniem tej spółce pomocy państwa, ponieważ beneficjent tej rzekomej pomocy nie odniósł żadnej korzyści z tytułu przeprowadzenia wspomnianej transakcji.
- (21) Władze norweskie twierdzą w szczególności, że w chwili dokonania transakcji wartość rynkowa przedmiotowych gruntów była ujemna – na potwierdzenie tej tezy władze norweskie przedłożyły przeprowadzoną przez biegłego wycenę z dnia 5 lutego 2014 r. Przyczyna domniemanej ujemnej wartości rynkowej gruntów miał być głównie fakt, że spółka Sandefjord Fotball AS była zobowiązana (na mocy umowy przekazania gruntów oraz zgodnie z przepisami dotyczącymi przeznaczenia gruntów) do wybudowania stadionu piłkarskiego w ramach transakcji, a koszt budowy stadionu przewyższał wartość przekazanych spółce gruntów.
- (22) W opinii władz norweskich gmina miała prawo zobowiązać spółkę do wybudowania stadionu, ponieważ takie zobowiązanie można uznać za „szczególny obowiązek”, o którym mowa w części V pkt 2.2 lit. c) wytycznych Urzędu w sprawie elementów pomocy państwa w sprzedaży gruntów i budynków przez władze publiczne („wytyczne w sprawie sprzedaży gruntów”) ⁽¹⁾.

5.2. *Kwota domniemanej pomocy byłaby bardzo ograniczona*

- (23) Odnosząc się do kwoty domniemanej pomocy państwa, władze norweskie argumentują, że nawet w przypadku, gdyby Urząd uznał, że przedmiotowe grunty miały dodatnią wartość rynkową, wartość ta byłaby bardzo ograniczona.
- (24) Władze norweskie wyjaśniły, że grunty rolne są objęte szczególną ochroną w Norwegii. Osoba chcąc sprzedać lub zmienić przeznaczenie tych gruntów musi poddać się rygorystycznym kontrolom przeprowadzanym przez regionalne izby rolnicze. W przypadku przedmiotowych gruntów właściwa izba rolnicza zatwierdziła wniosek dotyczący zmiany przeznaczenia gruntów wyłącznie z uwagi na fakt, że miało to przyczynić się do osiągnięcia celu leżącego w interesie publicznym, polegającego na budowie stadionu. Izba rolnicza nie udzieliłaby zgody na przekazanie gruntów deweloperowi chcącemu wykorzystać je wyłącznie do celów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Dlatego też w odniesieniu do przedmiotowej transakcji przekazania gruntów nie można zastosować testu prywatnego inwestora. W opinii władz norweskich jedyną realistyczną alternatywą byłoby przeprowadzenie wyceny wartości rynkowej w oparciu o cenę gruntów rolnych.

⁽¹⁾ Wytyczne Urzędu w sprawie elementów pomocy państwa w sprzedaży gruntów i budynków przez władze publiczne przyjęte w dniu 17 listopada 1999 r. Dostępne pod następującym adresem: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

- (25) Odnosząc się natomiast do wyceny gruntów przeznaczonych na działalność gospodarczą (działka 152/97), władze norweskie argumentują, że Pindsle Property AS, spółka która przejęła Sandefjord Fotball Næring AS za 40 mln NOK, zapłaciła cenę przewyższającą wartość rynkową. Na poparcie tych argumentów władze norweskie przywołały sprawozdanie z wyceny (załącznik 11 do dokumentu nr 699518), w którym stwierdzono, że wartość rynkowa działki 152/97 wynosiła około 15 mln NOK⁽¹⁾. Wycena została przeprowadzona w oparciu o średnią cenę gruntów przeznaczonych na działalność gospodarczą w regionie Pindsle w chwili przeprowadzenia transakcji.
- (26) Ponadto władze norweskie argumentują, że niezależnie od danego przypadku przy obliczaniu kwoty pomocy należałoby dokonać szeregu potrąceń. Potrącenia te wynikają z określonych zobowiązań Sandefjord Fotball AS wobec gminy przewidzianych w umowie z dnia 28 listopada 2006 r., tj.: (i) zobowiązania do przeznaczenia 2,6 mln NOK na remont starego stadionu; (ii) zobowiązania do przeznaczenia 400 000 NOK na wymianę reflektora szerokostrumieniowego na starym stadionie; (iii) zobowiązania do przeznaczenia 1,5 mln NOK na budowę chodnika publicznego; oraz (iv) zobowiązania do przeznaczenia 5 mln NOK na budowę ronda i przejścia dla pieszych. Zgodnie z treścią umowy spółka Sandefjord Fotball AS została zatem zobowiązana do poniesienia kosztów opiewających na łączną kwotę 9,5 mln NOK (zgodnie z szacunkami sporządzonymi w omawianym okresie) z tytułu usług świadczonych na rzecz gminy⁽²⁾.

5.3. *Wszelka potencjalna pomoc państwa powinna zostać uznana za zgodną*

- (27) Władze norweskie argumentują, że w przypadku, gdyby Urząd stwierdził, że przedmiotowa transakcja zawiera element pomocy państwa, taki element pomocy państwa powinien zostać uznany za zgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie jego art. 61 ust. 3 lit. c).
- (28) Władze norweskie podkreślają, że wspieranie sportu, w tym zapewnianie wsparcia na rzecz budowy obiektów infrastruktury sportowej, stanowi cel leżący we wspólnym interesie. Władze norweskie twierdzą również, że w omawianym przypadku przyznanie pomocy państwa było koniecznym i odpowiednim działaniem.
- (29) Władze norweskie tłumaczą w szczególności, że wybudowanie nowego stadionu w Sandefjord było konieczne. W opinii władz norweskich decyzja o wybudowaniu nowego stadionu została podjęta z uwagi na wysoki poziom eksploatacji istniejącego stadionu miejskiego, z którego w omawianym czasie korzystał klub Sandefjord Fotball oraz inne drużyny. Ponadto wybudowanie nowocześniejszego stadionu stanowiło jeden z wymogów uzyskania licencji wydawanej przez Norweski Związek Piłki Nożnej, która umożliwiłaby pierwszej drużynie klubu Sandefjord Fotball – biorącej udział w rozgrywkach prowadzonych w najwyższej klasie rozgrywkowej na mocy tymczasowego zwolnienia – pozostanie w tej klasie rozgrywkowej ligi norweskiej.
- (30) Gmina Sandefjord rozważała możliwość przebudowania istniejącego stadionu, ale odrzuciła ten projekt z uwagi na fakt, że jego realizacja nie rozwiązałaby problemu zbyt małej liczby miejsc na stadionie. Z kolei wybudowanie nowego stadionu pozwoliłoby rozwiązać zarówno problem związany z brakiem miejsc, jak i problem dotyczący licencji, a dodatkowo doprowadziłoby do powstania nowego obiektu piłkarskiego dla całego okręgu Vestfold. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w poniższej tabeli z nowego stadionu korzysta szereg różnych klubów. Ponadto stary stadion miejski został wyremontowany (koszty remontu pokryła spółka Sandefjord Fotball AS) i jest obecnie w pełni wykorzystywany przez lokalne kluby sportowe (lekkoatletyczne i piłkarskie), szkoły i mieszkańców. Stanowi to dodatkowy argument potwierdzający, że wybudowanie nowego stadionu w Sandefjord było konieczne, a co za tym idzie – że wszelka potencjalna pomoc państwa była uzasadniona. Ponadto przeprowadzenie remontu istniejącego stadionu wiązałoby się z koniecznością zrealizowania przez gminę inwestycji opiewającej na kwotę 40 mln NOK przy braku perspektyw na przyciągnięcie kapitału prywatnego.
- (31) Władze norweskie argumentują również, że wszelka potencjalna pomoc byłaby proporcjonalna. Przede wszystkim władze norweskie podkreślają, że spółka Sandefjord Fotball AS pokryła większość kosztów inwestycji związanych z budową nowego stadionu, wnosząc maksymalny możliwy wkład w pokrycie kosztów budowy stadionu przy wykorzystaniu zasobów własnych i pożyczek bankowych. Wniesienie przez spółkę wkładu własnego w takiej wysokości zapewniło możliwość ograniczenia kwoty pomocy do minimum.
- (32) Władze norweskie zwracają również uwagę na społeczną i amatorską niekomercyjną działalność sportową, która rozwinęła się dzięki wybudowaniu stadionu. Dawny stadion miejski jest obecnie w pełni otwarty dla osób uprawiających sport na poziomie amatorskim. Ponadto na nowym stadionie regularnie organizuje się szereg amatorskich imprez sportowych i społecznych, uwzględniając imprezy szkolne.

⁽¹⁾ Zgodnie z informacjami przedstawionymi w sprawozdaniu z wyceny łączna wartość działek 152/96 i 152/97 wynosiła 31 mln NOK. Kwotę w wysokości 15 mln NOK uzyskano poprzez podzielenie tych łącznych szacunków stosownie do wielkości obydwu działek.

⁽²⁾ Ostateczna kwota tych kosztów wyniosła 12 mln NOK, przy czym dodatkowe koszty pokryła spółka Pindsle Property AS.

- (33) Na potwierdzenie przywołanych powyżej argumentów władze norweskie przedstawiły tabelę zawierającą informacje na temat różnych podmiotów, które korzystały ze stadionu w latach 2007–2014, wraz z informacjami dotyczącymi szacowanego czasu korzystania ze stadionu w skali roku:

Klub	Zajęcia	Liczba godzin w skali roku	Płatność
Pierwsza drużyna Sandefjord Fotball	20 meczów (od kwietnia do października/listopada): 100 godz. Treningi w okresie od kwietnia do października/listopada: 2 godz. × 5 × 16 = 160 godz. ⁽¹⁾	260	Tak
Drużyna juniorów i drużyna szkółki prowadzonej przez klub Sandefjord Fotball	Treningi i mecze w okresie od maja do września	60	Tak
Kluby współpracujące	Treningi i mecze w okresie od maja do września	30	Nie
Kluby współpracujące	Udostępnianie pomieszczeń na potrzeby organizacji kursów i konferencji, jubileuszy, forów trenerskich i menedżerskich oraz wykładów	30	Nie
Sandar IL (klub sportowy)	Finały Pucharu Sandar w kategorii wiekowej 14–19 lat, uwzględniając ceremonię otwarcia (oraz prawo do korzystania z szatni)	25	Nie
Vestfold Fotballkrets (okręgowy związek piłki nożnej)	Zgrupowania drużyn kategorii wiekowej 14–16 lat z Sandefjord i z pozostałej części okręgu, w tym treningi i mecze oraz kursy i szkolenia dla trenerów	30	Nie
Sandefjord Fotball Bredde (zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży), turnieje amatorskie	Administracja klubu korzysta z pomieszczeń stadionowych do organizowania kursów i konferencji. Zajęcia na boisku dla dzieci w wieku od 6 do 12 lat prowadzone latem, jesienią i w trakcie ferii Wielkanocnych w ramach szkółki piłkarskiej. Turnieje amatorskie o „Puchar spółki”	90	Nie

⁽¹⁾ Zimą pierwsza drużyna trenuje na boisku pokrytym sztuczną trawą, ale korzysta z szatni i innych pomieszczeń znajdujących się na stadionie.

- (34) Ponadto pobliskie szkoły i szereg klubów lekkoatletycznych korzysta z bieżni w weekendy. Szkoły organizują również dni aktywności na stadionie.
- (35) Ponad połowa imprez odbywających się na stadionie jest organizowana przez podmioty, które nie zajmują się sportem zawodowo. Wytrzymałość boiska pokrytego trawą naturalną stanowi główną przeszkodę ograniczającą możliwość dalszego zwiększania liczby tego rodzaju imprez ⁽¹⁾. Piłkarze należący do pierwszego zespołu posiadają pierwszeństwo przy rezerwacji boiska w celu rozegrania meczów u siebie oraz przy rezerwacji boiska w celach treningowych. Wszystkie organizacje są uprawnione do korzystania z pomieszczeń znajdujących się na terenie stadionu (np. szatni i pomieszczeń biurowych) przez cały rok.
- (36) Zgodnie z informacjami przedstawionymi w powyższej tabeli większość podmiotów korzystających ze stadionu w celach innych niż zawodowe jest zwolniona z wszelkich opłat. Natomiast pierwsza drużyna uiszcza roczną opłatę za wynajem stadionu w wysokości 3 mln NOK powiększoną o 20 % zysków ze sprzedaży biletów. W opinii władz norweskich wysokość tej opłaty odpowiada wysokości rynkowej opłaty za wynajem stadionu: wysokość opłat uiszczanych przez porównywalne drużyny piłkarskie wynosi od 2 000 do 5 000 NOK – łączna kwota opłaty za wynajem stadionu opłacanej przez takie drużyny w skali roku jest zatem niższa niż 3 mln NOK. W związku z powyższym władze norweskie uważają, że pierwsza drużyna klubu Sandefjord Fotball nie odniosła żadnej korzyści względem swoich konkurentów wynikającej z wysokości uiszczanej opłaty za wynajem stadionu.

⁽¹⁾ Aby zwiększyć stopień wykorzystania obiektu, planuje się zainstalowanie boiska ze sztuczną trawą.

- (37) Ponadto władze norweskie zwracają uwagę na fakt, że wszelki potencjalny wpływ na wymianę handlową i konkurencję byłby bardzo ograniczony z uwagi na lokalny charakter działalności prowadzonej przez klub. Bilety na mecze rozgrywane u siebie są sprzedawane zasadniczo wyłącznie miejscowym kibicom oraz kibicom innych drużyn norweskich grających na stadionie w charakterze gości. Dochody ze sprzedaży kioskowej w trakcie meczów wahają się od 600 000 NOK do 1 mln NOK rocznie. Jeżeli chodzi o produkty sprzedawane pod marką klubu, rynek takich produktów ogranicza się głównie do kibiców z okręgu Vestfold. Kluby nie konkurują ze sobą na rynku produktów klubowych. Prawo do nazwy stadionu sprzedano Komplett.no – sklepowi internetowemu prowadzącego handel elektroniką z siedzibą w Sandefjord. Działalność reklamową na terenie stadionu prowadzą wyłącznie lokalne firmy.
- (38) Wpływ środka na wymianę handlową i konkurencję należy uznać za ograniczony również w odniesieniu do rynku zawodników. Sandefjord Fotball AS dokonuje transferów zawodników wyłącznie w bardzo ograniczonym zakresie i zawsze z innymi klubami norweskimi. Na przykład w latach 2011–2013 dochód z transferów wyniósł zaledwie 1,35 mln NOK, a koszty związane z transferami opiewały na kwotę 860 000 NOK.
- (39) Jeżeli chodzi o prawa do transmisji telewizyjnych, władze norweskie wyjaśniły, że podmiotem odpowiedzialnym za zarządzanie tymi prawami na szczeblu centralnym jest Norweski Związek Piłki Nożnej. Udział klubu w zyskach z transmisji jest uzależniony od miejsca zajmowanego przez klub w dwóch najwyższych kategoriach rozgrywek ligowych w Norwegii. Ponieważ norweskie rozgrywki ligowe cieszą się zainteresowaniem praktycznie wyłącznie na terytorium Norwegii, prawa do transmisji telewizyjnych nie wywierają żadnego rzeczywistego wpływu na wymianę handlową i konkurencję.

II. OCENA

1. Istnienie pomocy państwa

- (40) Artykuł 61 ust. 1 Porozumienia EOG stanowi, co następuje: „z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego Porozumienia, wszelka pomoc przyznawana przez państwa członkowskie WE, państwa EFTA lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z funkcjonowaniem niniejszego Porozumienia w zakresie, w jakim wpływa na handel między umawiającymi się stronami”.
- (41) Oznacza to, że środek stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, jeżeli wszystkie następujące warunki są spełnione: środek jest przyznany przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych, przynosi selektywną korzyść ekonomiczną przedsiębiorstwu oraz może wpływać na wymianę handlową między umawiającymi się stronami i zakłócać konkurencję.

1.1. Zasoby państwowe

- (42) Aby środek stanowił pomoc państwa, musi być przyznany przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych. Pojęcie państwa odnosi się nie tylko do instytucji rządowych na szczeblu centralnym, ale obejmuje wszystkie szczeble administracji państwowej (w tym gminy), a także przedsiębiorstwa publiczne ⁽¹⁾.
- (43) Gmina Sandefjord nabyła przedmiotowe grunty, a następnie przekazała je dwóm jednostkom zależnym spółki Sandefjord Fotball AS. Urząd stwierdza zatem, że transakcja przekazania gruntów została przeprowadzona przy użyciu zasobów państwowych.

1.2. Przedsiębiorstwo

- (44) Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem pojęcie przedsiębiorstwa obejmuje każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, niezależnie od jego statusu prawnego i sposobu finansowania ⁽²⁾. Działalność gospodarczą stanowi każda działalność polegająca na oferowaniu towarów lub usług na danym rynku ⁽³⁾.
- (45) Sandefjord Fotball AS to zawodowy klub piłkarski zorganizowany w formie spółki prywatnej. Klub prowadzi działalność na kilku rynkach, w tym na rynku transferowym piłkarzy, a także na rynku sprzedaży biletów, praw do transmisji telewizyjnej, produktów klubowych oraz rynku sponsoringu.

⁽¹⁾ Artykuł 2 dyrektywy Komisji 2006/111/WE z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw (Dz.U. L 318 z 17.11.2006, s. 17), włączony do Porozumienia EOG w pkt 1a załącznika XV.

⁽²⁾ Wyrok w sprawie C-41/90 Höfner i Elser/Macroton, EU:C:1991:161, pkt 21–22; wyrok w sprawach połączonych C-180/98–C-184/98 Pavlov i in., EU:C:2000:428; oraz wyrok w sprawie E-5/07 Private Barnehagers Landsförbund/Urząd Nadzoru EFTA, EFTA Ct. Rep. 2008, s. 61, pkt 78.

⁽³⁾ Wyrok w sprawie C-222/04 Ministero dell'Economica e delle Finanze/Cassa di Risparmio di Firenze SpA, EU:C:2006:8, pkt 108.

- (46) Urząd stwierdza zatem, że spółka Sandefjord Fotball AS jest przedsiębiorstwem w rozumieniu art. 61 Porozumienia EOG.

1.3. Korzyść ekonomiczna

- (47) Przekazanie gruntów przedsiębiorstwu może wiązać się z przyznaniem temu przedsiębiorstwu korzyści ekonomicznej, w szczególności jeżeli cena takiego przekazania jest niższa od ceny rynkowej.
- (48) Transakcja polegająca na przekazaniu zasobów państwowych nie stanowi pomocy państwa, jeżeli została przeprowadzona zgodnie z normalnymi warunkami rynkowymi, a zatem nie wiązała się z przyznaniem przedsiębiorstwu korzyści⁽¹⁾. Sprawdzenie zgodności transakcji z normalnymi warunkami rynkowymi określa się jako test prywatnego inwestora.

1.3.1. Przekazanie działki 152/96

- (49) W chwili jej przekazania spółce Sandefjord Fotball AS działka 152/96 była przeznaczona pod budowę stadionu piłkarskiego oraz na działalność gospodarczą. Zatem aby spółka mogła uzyskać pozwolenie na budowę, planowane roboty budowlane musiały obejmować roboty związane z budową stadionu. Władze norweskie argumentują, że z uwagi na fakt, iż koszty budowy stadionu przekraczały wszelką potencjalną wartość gruntów, cena rynkowa działki 152/96 wynosiła zero lub była wręcz ujemna.
- (50) Urząd przyznaje, że zobowiązania wynikające z przeznaczenia gruntów mogą wpływać na ich cenę rynkową. Zobowiązanie do wybudowania stadionu piłkarskiego nie może jednak zmniejszyć wysokości ceny rynkowej do zera, w szczególności w przypadku, gdy celem transakcji jest udzielenie klubowi piłkarskiemu wsparcia w budowie nowego stadionu⁽²⁾.
- (51) Ponadto Urząd przywołuje postanowienia sekcji 2.2 lit. d) swoich wytycznych w sprawie sprzedaży gruntów, zgodnie z którymi – zasadniczo – „wartość rynkowa nie powinna być ustalona poniżej kosztów pierwotnych⁽³⁾ w ciągu co najmniej trzech lat po nabyciu, chyba że niezależny rzeczoznawca wyraźnie stwierdził ogólny spadek cen rynkowych gruntów i budynków na określonym rynku”. W omawianym przypadku gmina Sandefjord nabyła grunty, które zostały następnie podzielone na działki 152/96 i 152/97, za kwotę 3,7 mln NOK. Urząd odnotowuje, że cena przekazania gruntów spółce Sandefjord Fotball AS była niższa od ceny nabycia gruntów przez gminę.
- (52) W związku z powyższym Urząd stwierdza, że przekazanie działki 152/96 spółce Sandefjord Fotball AS przyniosło tej spółce korzyść ekonomiczną.

1.3.2. Przekazanie działki 152/97

- (53) W chwili jej przekazania spółce Sandefjord Fotball AS działka 152/97 była przeznaczona na działalność gospodarczą. Władze norweskie argumentują, że przekazanie działki 152/97 powinno zostać ocenione w świetle umowy z dnia 28 listopada 2006 r., na mocy której klub piłkarski zobowiązał się w szczególności do wybudowania stadionu w zamian za uzyskanie prawa własności do gruntów. Biorąc pod uwagę fakt, że szacunkowe koszty budowy stadionu przekraczały wartość gruntów, przekazanie tych gruntów nie mogło przynieść spółce korzyści ekonomicznej.
- (54) Urząd odnotowuje, że działka 152/97 jest przeznaczona na działalność gospodarczą. Zgodnie z przepisami w zakresie planowania przestrzennego spółka nie była zatem zobowiązana do wybudowania stadionu na tej działce. W chwili jej przekazania spółce Sandefjord Fotball AS działka ta nie podlegała również żadnym wiążącym ograniczeniom wynikającym z jej wcześniejszego rolniczego przeznaczenia. Spoczywające na spółce Sandefjord Fotball AS zobowiązanie do zorganizowania i sfinansowania budowy stadionu zostało sformułowane wyłącznie w umowie z dnia 28 listopada 2006 r. Umowa ta stanowi jedyny instrument prawny wskazujący, że działka 152/97 ma zostać sprzedana w celu pokrycia części kosztów budowy stadionu.

⁽¹⁾ Wyrok w sprawie C-39/94 SFEL i in., EU:C:1996:285, pkt 60–61.

⁽²⁾ W tym kontekście Urząd przywołuje postanowienia sekcji 2.2 lit. c) swoich wytycznych w sprawie sprzedaży gruntów, z których wynika, że przy przeprowadzaniu wyceny „[o]bowiązki, których spełnienie przynajmniej w części leżałoby we własnym interesie kupującego, należy wycenić, mając to na względzie”.

⁽³⁾ Tj. kosztów nabycia gruntów poniesionych przez dany organ publiczny.

- (55) W opinii Urzędu inwestor prywatny dokonujący sprzedaży gruntów nie nałożyłby na kupującego tego rodzaju zobowiązań dotyczących budowy lub finansowania stadionu. Dlatego też Urząd nie może przyjąć przedstawionego przez władze norweskie argumentu, zgodnie z którym przy ocenianiu, czy spółka uzyskała korzyść ekonomiczną, należy wziąć pod uwagę wynikający z umowy związek między przekazaniem działki 152/97 spółce Sandefjord Fotball AS a budową stadionu.
- (56) Ponadto Urząd zwraca uwagę na fakt, że wkrótce po przekazaniu działki spółka Sandefjord Fotball AS sprzedała swoje udziały w Sandefjord Fotball Næring AS, spółce będącej właścicielem działki 152/97, spółce Pindsle Property AS za kwotę 40 mln NOK. Fakt, że doszło do sprzedaży przedmiotowych gruntów świadczy o tym, że grunty te posiadały wartość ekonomiczną.
- (57) W związku z powyższym Urząd stwierdza, że przekazanie działki 152/97 spółce Sandefjord Fotball AS przyniosło tej spółce korzyść ekonomiczną.

1.4. *Selektywność*

- (58) Domniemana pomoc państwa jest związana z transakcją przeprowadzoną między gminą Sandefjord a spółką Sandefjord Fotball AS. Transakcja ta stanowi środek selektywny w rozumieniu art. 61 Porozumienia EOG, ponieważ dotyczy wyłącznie jednego, konkretnego przedsiębiorstwa.

1.5. *Zakłócenie konkurencji oraz wpływ na wymianę handlową między umawiającymi się stronami*

- (59) Zgodnie z orzecznictwem dotyczącym wpływu na wymianę handlową i przypadków zakłócenia konkurencji Urząd „[n]ie jest zobowiązany do wykazania faktycznego wpływu pomocy na wymianę handlową [...] i rzeczywistego zakłócenia konkurencji, lecz jedynie do zbadania, czy owa pomoc może mieć wpływ na tę wymianę handlową i zakłócać konkurencję”⁽¹⁾.
- (60) Sam fakt, że pomoc wzmacnia pozycję przedsiębiorstwa względem innych przedsiębiorstw konkurujących z nim na rynku wymiany handlowej w ramach EOG, jest wystarczający do uznania, że dany środek może zakłócać konkurencję i mieć wpływ na wymianę handlową między umawiającymi się stronami Porozumienia EOG⁽²⁾.
- (61) W 2006 r. pierwsza drużyna klubu Sandefjord Fotball brała udział w rozgrywkach prowadzonych w najwyższej norweskiej klasie rozgrywkowej i miała szansę na zakwalifikowanie się do europejskich pucharów. Ponadto zawodowe kluby piłkarskie nie tylko biorą udział w zawodach piłkarskich, ale prowadzą również działalność na kilku różnych rynkach, takich jak rynek transferowy zawodowych piłkarzy, rynek reklamy, rynek sponsoringu, rynek produktów klubowych i rynek praw medialnych. Udzielenie pomocy zawodowemu klubowi piłkarskiemu może zatem potencjalnie wzmocnić jego pozycję na tych rynkach, przy czym zasięg większości tych rynków może obejmować szereg państw EOG. Jeżeli chodzi o rynek transferowy zawodników, spółka Sandefjord Fotball AS prowadziła w omawianym okresie – i w dalszym ciągu prowadzi – aktywną działalność na tym rynku z możliwością pozyskiwania zawodników z innych państw EOG.
- (62) W związku z powyższym Urząd stwierdza, że środek może zakłócać konkurencję i wywierać wpływ na wymianę handlową między umawiającymi się stronami Porozumienia EOG.

1.6. *Wniosek dotyczący istnienia pomocy państwa*

- (63) W oparciu o powyższe ustalenia Urząd stwierdza, że przedmiotowy środek stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

⁽¹⁾ Wyrok w sprawie C-372/97 Włochy/Komisja, EU:C:2004:234, pkt 44.

⁽²⁾ Wyrok w sprawie C-730/79 Philip Morris Holland BV/Komisja, EU:C:1980:209, pkt 11–12; wyrok w sprawach połączonych E-5/04, E-6/04 i E-7/04 Fesil ASA i Finnjord Smelteverk AS/Urząd Nadzoru EFTA, EFTA Ct. Rep. 2005, s. 117, pkt 94 oraz wyrok w sprawach połączonych C-197/11 i C-203/11 Libert i in., EU:C:2013:288, pkt 76–78.

1.7. Kwota pomocy

- (64) Jeżeli chodzi o działkę 152/96, Urząd uznaje, że obowiązek wynikający przeznaczenia gruntów pod budowę stadionu skutkuje obniżeniem wartości rynkowej tych gruntów ⁽¹⁾. Jak wyjaśniono jednak w motywie 50 powyżej, uznanie, że wartość rynkowa gruntów była w omawianym przypadku równa zero, nie jest uzasadnione. Zgodnie z sekcją 2.2 lit. d) wytycznych Urzędu w sprawie sprzedaży gruntów gmina Sandefjord powinna była dokonać sprzedaży gruntów za cenę co najmniej umożliwiającą pokrycie kosztów ich nabycia. Na tej podstawie Urząd uznaje, że kwota pomocy udzielonej w związku z przedmiotową działką wynosi 1,9 mln NOK ⁽²⁾.
- (65) Jeżeli chodzi o działkę 152/97, Urząd zwraca uwagę na fakt, że spółka Sandefjord Fotball AS sprzedała swoje udziały w Sandefjord Fotball Næring AS, spółce będącej właścicielem działki 152/97, spółce Pindsle Property AS za kwotę 40 mln NOK. Pindsle Property AS jest spółką prywatną, która w chwili dokonywania transakcji nie należała do tej samej grupy co spółka Sandefjord Fotball AS. W związku z powyższym transakcja sprzedaży została zrealizowana między dwiema niezależnymi spółkami ⁽³⁾. Urząd nie otrzymał żadnych przekonujących dowodów świadczących o tym, że przedmiotowa transakcja nie została przeprowadzona po cenie rynkowej. Dlatego też Urząd uznaje, że cena sprzedaży działki 152/97 była zbliżona do wartości rynkowej tej działki.
- (66) W związku z powyższym Urząd stwierdza, że łączna wartość rynkowa gruntów przekazanych spółce Sandefjord Fotball AS wynosiła w chwili dokonywania transakcji 41,9 mln NOK. Zgodnie z treścią umowy z dnia 28 listopada 2006 r. na spółkę Sandefjord Fotball AS nałożono jednak również szereg zobowiązań dotyczących przeprowadzenia robót budowlanych w imieniu gminy Sandefjord. Jak wspomniano w motywie 26 powyżej, całkowity szacunkowy koszt tych zobowiązań w chwili zawierania umowy wynosił 9,5 mln NOK. Władze norweskie wyjaśniły, że w przypadku, gdyby nie zawarto umowy, wspomniane roboty budowlane zostałyby przeprowadzone przez gminę. Dlatego też Urząd przyjmuje argument, zgodnie z którym całkowite koszty tych robót – ustalone w oparciu o szacunki sporządzone w chwili zawierania umowy – powinny zostać odliczone od kwoty pomocy.
- (67) W związku z powyższym Urząd stwierdza, że łączna kwota pomocy udzielonej spółce Sandefjord Fotball AS wynosiła 32,4 mln NOK.

2. Wymogi proceduralne

- (68) Zgodnie z częścią I art. 1 ust. 3 protokołu 3 „Urząd Nadzoru EFTA informowany jest, w czasie pozwalającym mu na przedstawienie uwag, o wszelkich zamiarach przyznania lub zmiany pomocy [...]. Zainteresowane państwo nie może wprowadzić w życie projektowanych środków, dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej”.
- (69) Urząd nie otrzymał wcześniejszego zgłoszenia dotyczącego przekazania przedmiotowych gruntów. W związku z powyższym Urząd stwierdza, że władze norweskie nie wywiązały się ze swoich zobowiązań wynikających z części I art. 1 ust. 3 protokołu 3.

3. Zgodność

- (70) Zgodnie z art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych może zostać uznana za zgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG, o ile nie wywiera negatywnego wpływu na warunki wymiany handlowej w stopniu, który można byłoby uznać za sprzeczny ze wspólnym interesem.
- (71) Urząd odnotowuje, że nie wydał jeszcze żadnych wytycznych dotyczących pomocy państwa na budowę obiektów infrastruktury sportowej. Dlatego też przedmiotowy środek zostanie oceniony bezpośrednio w świetle przepisów art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG.

⁽¹⁾ Zob. również decyzja nr 225/15/COL z dnia 10 czerwca 2015 r. o niewnoszeniu zastrzeżeń wobec środka pomocy w formie przekazania gruntów Vålerenga Fotball, pkt 31.

⁽²⁾ Gmina Sandefjord nabyła grunty, które zostały następnie podzielone na działki 152/96 i 152/97, za kwotę 3,7 mln NOK. Kwotę w wysokości 1,9 mln NOK uzyskano, dzieląc kwotę 3,7 mln NOK stosownie do wielkości obydwu działek.

⁽³⁾ Potwierdza to również brak wyceny przeprowadzonej przez niezależnego rzeczoznawcę – w norweskim prawie spółek ustanowiono obowiązek przeprowadzenia takiej wyceny w przypadku transakcji realizowanych między spółkami należącymi do tej samej grupy.

- (72) Zgodnie z praktyką obowiązującą w chwili udzielenia pomocy przeprowadzana przez Urząd ocena będzie opierała się na odpowiedziach na następujące pytania:
- Czy środek pomocy służy realizacji jasno określonego celu leżącego we wspólnym interesie?
 - Czy forma pomocy jest odpowiednia do tego, by przyczynić się do realizacji celu leżącego we wspólnym interesie, tj. czy proponowana pomoc zapewnia możliwość wyeliminowania nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku lub czy pozwala zrealizować inny cel? W szczególności:
 - Czy pomoc państwa stanowi stosowny instrument w danym przypadku?
 - Czy przyznanie pomocy państwa wywołuje efekt zachęty, tj. czy przedsiębiorstwa zmieniają swój sposób postępowania po uzyskaniu pomocy?
 - Czy środek pomocy jest proporcjonalny, tj. czy tę samą zmianę zachowania można byłoby uzyskać w przypadku udzielenia pomocy w niższej kwocie?
 - Czy zakłócenia konkurencji i wpływ na wymianę handlową zostały ograniczone na tyle, aby ogólny bilans był dodatni?
- (73) Urząd udzieli odpowiedzi na te pytania w kolejnych motywach.

3.1. *Cel leżący we wspólnym interesie*

- (74) Przede wszystkim Urząd zwraca uwagę na fakt, że działania na rzecz wspierania sportu nie zostały bezpośrednio określone w Porozumieniu EOG jako cel leżący we wspólnym interesie. Działania na rzecz wspierania sportu można jednak uznać za jeden z elementów działań na rzecz edukacji, kształcenia i młodzieży, a także jako jeden z elementów działań w obszarze polityki społecznej. Zacieśnienie współpracy w tym obszarze uznaje się za jeden z celów EOG, co wynika w szczególności z treści art. 1 i 78 Porozumienia EOG. Warunki wspomnianej zacieśnionej współpracy zostały bardziej szczegółowo określone w protokole 31 do Porozumienia EOG w sprawie współpracy w konkretnych dziedzinach poza czterema swobodami. Artykuł 4 tego protokołu nosi tytuł „Edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport” – przewidziano w nim m.in. możliwość udziału umawiających się stron w Europejskim Roku Edukacji przez Sport 2004. Potwierdza to ścisły związek między działaniami na rzecz wspierania sportu a celami wyznaczonymi w Porozumieniu EOG.
- (75) Taka wykładnia jest zgodna z podejściem stosowanym przez Komisję Europejską („Komisję”). W Unii Europejskiej do kwestii związanych ze wspieraniem sportu odniesiono się odrębnie w art. 165 TFUE, który został wprowadzony traktatem lizbońskim. Komisja uznawała jednak szczególną rolę sportu opartego na strukturach działających na zasadzie wolontariatu w obszarze zdrowia, wychowania, integracji społecznej i kultury również przed wejściem traktatu lizbońskiego w życie. Od wejścia traktatu lizbońskiego w życie działania na rzecz wspierania sportu są uznawane za przyczyniające się do realizacji ogólnych celów strategii „Europa 2020” poprzez wspieranie zatrudnienia i mobilności, w szczególności w ramach działań na rzecz promowania włączenia społecznego w sporcie i poprzez sport, kształcenie i szkolenie.
- (76) W związku z powyższym Urząd stwierdza, że wspieranie rozwoju edukacji, kształcenia i młodzieży poprzez podejmowanie działań w obszarze sportu stanowi cel leżący we wspólnym interesie. Ponadto Urząd odnotowuje, że finansowanie budowy obiektów infrastruktury sportowej może również podlegać przepisom ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych, o ile spełniono określone warunki. Stanowi to dodatkowe potwierdzenie tezy, że wspieranie sportu, w tym zapewnianie wsparcia na rzecz budowy obiektów infrastruktury sportowej, należy uznać za cel leżący we wspólnym interesie.

3.2. *Stosowny instrument*

- (77) Aby ocenić, czy pomoc państwa zapewni możliwość zrealizowania wyznaczonego celu leżącego we wspólnym interesie, Urząd musi najpierw zidentyfikować i zdefiniować problem, który miał zostać rozwiązany dzięki udzieleniu pomocy. Pomoc państwa powinna być udzielana w sytuacjach, w których jej przyznanie może przyczynić się do istotnej poprawy sytuacji, a rynek nie jest w stanie samodzielnie dokonać stosownych zmian w tym zakresie. Ponadto proponowany środek pomocy musi stanowić instrument, który zapewni możliwość osiągnięcia określonego celu leżącego we wspólnym interesie.

- (78) Jedną z potwierdzonych niedoskonałości rynku w Norwegii polega na niedoborze stadionów piłkarskich – jest to spowodowane brakiem podmiotów gotowych do zrealizowania inwestycji komercyjnych w stadiony, które z uwagi na czynniki o charakterze strukturalnym przynoszą straty, ponieważ generowane przez nie przychody są niewystarczające do pokrycia kosztów inwestycji ⁽¹⁾.
- (79) Ponadto władze norweskie wykazały, że wybudowanie nowego stadionu piłkarskiego w Sandefjord było rzeczywiście konieczne. Konieczność wybudowania nowego stadionu wynikała z niedostatecznie dużej liczby miejsc na istniejącym stadionie miejskim w okresie, w którym podjęto decyzję o przyznaniu środka, a także z faktu, że stary stadion nie spełniał już wymogów uzyskania licencji wydawanej przez Norweski Związek Piłki Nożnej. Biorąc pod uwagę nierentowny charakter infrastruktury stadionowej, udzielenie pomocy państwa było zatem konieczne do zainicjowania inwestycji.
- (80) W związku z powyższym Urząd stwierdza, że pomoc państwa stanowiła stosowny instrument.

3.3. *Efekt zachęty*

- (81) Urząd może uznać pomoc państwa za zgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG wyłącznie w przypadku, gdy taka pomoc wywołuje efekt zachęty. Do efektu zachęty dochodzi w przypadku, gdy udzielenie pomocy skłania jej beneficjenta do zmiany swojego postępowania w taki sposób, by w jeszcze większym stopniu przyczynić się do realizacji celu leżącego we wspólnym interesie, przy czym do takiej zmiany sposobu postępowania nie mogłoby dojść w przypadku braku pomocy.
- (82) W pierwszej kolejności Urząd zwraca uwagę na fakt, że budowa stadionu rozpoczęła się dopiero po przekazaniu przedmiotowych gruntów.
- (83) Ponadto z informacji przekazanych przez władze norweskie wynika, że spółka Sandefjord Fotball AS nie byłaby w stanie pokryć kosztów budowy stadionu w przypadku, gdyby nie otrzymała pomocy państwa, ponieważ nie dysponowała dostatecznymi środkami finansowymi ani nie posiadała zdolności kredytowej do zaciągnięcia pożyczki niezbędnej do pokrycia niedoboru środków finansowych. Własny wkład finansowy wniesiony przez spółkę na poczet budowy stadionu stanowił maksymalną kwotę, jaką spółka była w stanie przeznaczyć na ten cel ⁽²⁾.
- (84) W związku z powyższym Urząd stwierdza, że środek pomocy wywołał efekt zachęty.

3.4. *Proporcjonalność*

- (85) Pomoc państwa uznaje się za proporcjonalną, jeżeli jej kwota ogranicza się do minimum niezbędnego do osiągnięcia wyznaczonego celu leżącego we wspólnym interesie. Co do zasady, Urząd przeprowadza ocenę proporcjonalności w oparciu o koncepcje kosztów kwalifikowalnych i maksymalnej intensywności pomocy.
- (86) Jak wspomniano w motywie 67 powyżej, łączna kwota pomocy udzielonej spółce Sandefjord Fotball AS wynosiła 32,4 mln NOK. Aby ocenić intensywność pomocy, kwotę tę należy zestawić z kwalifikowalnymi kosztami inwestycji. Urząd stwierdza, że koszty poniesione przez spółkę Sandefjord Fotball AS w imieniu gminy Sandefjord, które zostały odliczone od kwoty pomocy – zob. motyw 66 powyżej – nie mogą stanowić części kosztów kwalifikowalnych. Dlatego też całkowite koszty inwestycji w wysokości 110 mln NOK należy pomniejszyć o kwotę 9,5 mln NOK. W związku z powyższym kwalifikowalne koszty inwestycji wynoszą 100,5 mln NOK, co odpowiada intensywności pomocy na poziomie 32 %. Urząd odnotowuje, że intensywność pomocy jest w omawianym przypadku stosunkowo niska, oraz że beneficjent, tj. spółka Sandefjord Fotball AS, pokrył pozostałą część kosztów inwestycji.
- (87) Przy przeprowadzaniu oceny intensywności pomocy należy jednak wziąć również pod uwagę korzyści społeczne wynikające z wybudowania stadionu. Jak wspomniano w sekcji I pkt 5.3 powyżej, stadion jest wykorzystywany przez szereg podmiotów, w tym przez amatorskie drużyny sportowe i szkoły, do wielu celów niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Ogólnie rzecz biorąc, stadion jest wykorzystywany przez podmioty, które nie korzystają z niego w celu prowadzenia działalności gospodarczej, przez ponad 50 % całkowitego czasu jego użytkowania.

⁽¹⁾ Zob. również decyzja nr 225/15/COL z dnia 10 czerwca 2015 r. o niewnoszeniu zastrzeżeń wobec środka pomocy w formie przekazania gruntów Vålerenga Fotball, motyw 65.

⁽²⁾ Zob. w szczególności informacje przedstawione w dokumencie nr 699518, s. 29.

- (88) Ponadto Urząd zwraca uwagę na fakt, że infrastruktura stadionu jest w pewnym stopniu wielofunkcyjna – na terenie stadionu znajduje się boisko do gry w piłkę nożną, bieżnia, centrum fitness i szereg innych pomieszczeń. Przyczynia się to do zwiększenia możliwości wykorzystywania stadionu do celów innych niż cele związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Urząd zwraca także uwagę na fakt, że pierwsza drużyna uiszcza opłatę za wynajem stadionu w kwocie odpowiadającej cenie rynkowej (zob. również sekcja II pkt 3.5 poniżej), natomiast kluby amatorskie i inne podmioty korzystające ze stadionu w celach niekomercyjnych mogą uzyskać dostęp do stadionu nieodpłatnie. Stanowi to dodatkowe potwierdzenie korzyści, jakie społeczność lokalna odniosła dzięki wybudowaniu stadionu.
- (89) W związku z powyższym Urząd uznaje środek pomocy za proporcjonalny.

3.5. Brak nadmiernego zakłócenia konkurencji i negatywnego wpływu na wymianę handlową

- (90) Aby pomoc mogła zostać uznana za zgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG, negatywne oddziaływanie środka pomocy przejawiające się zakłóceniem konkurencji i niekorzystnym wpływem na wymianę handlową między umawiającymi się stronami musi mieć ograniczony charakter, a korzyści wynikające z przyczynienia się do realizacji celu leżącego we wspólnym interesie muszą przeważać nad tym negatywnym oddziaływaniem.
- (91) Na wstępie Urząd zwraca uwagę na fakt, że stadion, którego budowa została sfinansowana dzięki udzieleniu przedmiotowej pomocy państwa, stanowi zasadniczo obiekt o zasięgu lokalnym i regionalnym. Obiekt nie został zbudowany w celu przyciągnięcia imprez międzynarodowych ani nie jest przeznaczony do szerokiego wykorzystania w celach komercyjnych przez użytkowników innych niż zawodnicy pierwszej drużyny klubu Sandefjord Fotball.
- (92) Pierwsza drużyna uiszcza opłatę za wynajem stadionu. Aktualne warunki wynajmu stadionu zostały ustalone w trakcie negocjacji przeprowadzonych z prywatnymi właścicielami stadionu. Dlatego też można przyjąć, że wysokość opłaty za korzystanie ze stadionu została ustalona zgodnie z warunkami rynkowymi. Potwierdzają to również przekazane przez władze norweskie wyniki porównania wysokości opłaty za wynajem stadionu uiszczanej przez klub Sandefjord Fotball z wysokością opłat za wynajem stadionu uiszczanych przez inne kluby (zob. motyw 36 powyżej).
- (93) Urząd zwraca również uwagę na niską intensywność pomocy oraz na fakt, że wkład wniesiony przez spółkę Sandefjord Fotball AS na poczet pokrycia kosztów inwestycji przyczynił się do dodatkowego ograniczenia ryzyka wystąpienia zakłóceń konkurencji.
- (94) Działalność gospodarcza prowadzona przez spółkę Sandefjord Fotball AS wywiera bardzo ograniczony wpływ na wymianę handlową i konkurencję w ramach EOG z uwagi na lokalny charakter klubu. Prowadzona przez spółkę działalność w zakresie sprzedaży biletów i produktów klubowych, a także działalność w zakresie sponsoringu i reklamy jest skierowana głównie do przedstawicieli społeczności lokalnej oraz do mieszkańców okręgu Vestfold. Działalność spółki na rynku transferowym zawodników ma również bardzo ograniczony charakter i koncentruje się na terytorium Norwegii. Ponadto spółka Sandefjord Fotball AS nie ma żadnego bezpośredniego wpływu na komercjalizację praw do transmisji telewizyjnych, ponieważ podmiotem odpowiedzialnym za zarządzanie tymi prawami na szczeblu centralnym jest Norweski Związek Piłki Nożnej; niezależnie od tego, dochód uzyskiwany przez spółkę ze sprzedaży tych praw jest bardzo ograniczony.
- (95) W związku z powyższym Urząd stwierdza, że wszelkie zakłócenia konkurencji i wszelki wpływ na wymianę handlową spowodowane przyznaniem środka pomocy miały ograniczony charakter.

3.6. Zestawienie i wniosek

- (96) Opierając się na wynikach przeprowadzonej powyżej oceny, Urząd zestawiał czynniki powiązane ze zgłoszonym środkiem, które wywierają pozytywny wpływ, z czynnikami powiązаныmi ze zgłoszonym środkiem, które wywierają negatywny wpływ. Urząd stwierdza, że zakłócenia spowodowane przyznaniem przedmiotowego środka pomocy nie wywierają niekorzystnego wpływu na warunki prowadzenia wymiany handlowej w stopniu, który można byłoby uznać za sprzeczny ze wspólnym interesem.

4. Wniosek

- (97) Na podstawie informacji przedstawionych przez władze norweskie Urząd stwierdził, że transakcja przekazania gruntów, o której mowa w niniejszej decyzji, stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG. Urząd uznał jednak tę pomoc za zgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa przyznana na rzecz spółki Sandefjord Fotball AS uznaje się za zgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie art. 61 ust. 3 lit. c) tego porozumienia.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja jest skierowana do Królestwa Norwegii.

Artykuł 3

Jedynie wersja niniejszej decyzji w języku angielskim jest autentyczna.

Sporządzono w Brukseli dnia 23 września 2015 r.

W imieniu Urzędu Nadzoru EFTA

Sven Erik SVEDMAN

Przewodniczący

Helga JÓNSDÓTTIR

Członek Kolegium
